

Tiedonantovelvollisuus rakennusalalla

Oskari Paukku

Opinnäytetyö
Marraskuu 2014
Rakennusalan työnjohto

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Rakennusalan työnjohto

PAUKKU, OSKARI:

Tiedonantovelvollisuus rakennusalalla

Opinnäytetyö 33 sivua, joista liitteitä 5 sivua
Marraskuu 2014

Ilmoittamisvelvollisuuslain tarkoituksena on harmaan talouden torjuminen ja veronumeromenettelyllä varmistetaan, että rakennustyömailla työskentelevät ovat Verohallinnon tiedossa ennen työnteen alkamista. Kuukausittaisen tiedonantovelvollisuuden tavoite on, että alalla toimivat niin sanotut pimeät yritykset ja työntekijät saataisiin verotuksen piiriin ja verotulojen kerääminen helpottuisi.

Opinnäytetyössä selvitettiin uutta ilmoitusvelvollisuutta Verohallintoon. Työssä käytiin läpi tiedonantovelvollisuutta työntekijöistä sekä urakoista. Tarkoituksena oli selvittää haastattelemalla sekä kyselyllä, miten ilmoitusvelvollisuus tunnetaan käytännössä.

Työ pitää sisällään taustatietoa harmaasta taloudesta. Ilmoitusvelvollisuutta on käyty läpi työnantajan, työntekijän sekä urakoitsijan että vuokratyönantajan näkökulmasta. Työssä on käsitelty ilmoitusten lähettämistä, muuttamista sekä poistamista. Tiedonantovelvollisuus koskee myös omakotitalorakentamista, mutta koska työ on laadittu SRV Rakennus Oy:lle työssä keskityttiin suurempiin rakennuskokonaisuuksiin.

Työ sisältää SRV:n toimihenkilöille tehdyn haastattelu- ja kyselytutkimuksen, jonka tarkoitus oli kartoittaa miten työmaalla on otettu uusi ilmoittamisvelvollisuus vastaan. Kysely laadittiin yhteistyössä konsernin hankintajohtajan sekä turvallisuuspäällikön kanssa.

Opinnäytetyölle asetetut tavoitteet täyttyivät hyvin. Toiminta- ja työohjeista pyrittiin tekemään mahdollisimman selkeät. Haastatteluiden sekä kyselyn avulla voitiin todeta että ilmoitusvelvollisuus on otettu SRV:lä hyvin vastaan.

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Construction Site Management

PAUKKU,OSKARI:
Notification Obligation In Construction Industry

Bachelor's thesis 33 pages, appendices 5 pages
November 2014

Notification obligation law is intended to fight against the black economy, and tax number procedure is used to make sure, that workers on the construction site are known on the tax administration before the work begins. Monthly obligation to declare objective is that the so called dark businesses and workers in the industry are on the scope of taxation, and to make the collection of tax revenues easier.

The purpose of this thesis was to examine the new notification obligation to the tax administration. This thesis examined the notification obligation of workers and contracts. The purpose was to find out how notification obligation is known in practice through interviews and a survey.

The work includes background information about the black economy. Reporting requirement law has been examined from the perspective of the employer, employee, contractor and hire-employer. Thesis also considers sending the notification, modification and removing. Notification obligation also applies to detached house building, but because the work has been prepared for SRV Construction Ltd, this thesis focused on larger building complexes.

This work includes the interview and survey for the staff members of SRV, the purpose of which was to identify how the site has reacted to the new notification obligation. The survey was done in cooperation with the group's purchasing director, as well as the security manager.

Goals to this thesis were reached very well, operating and work instructions aimed to make as clear as possible. With interviews and survey it was found that the notification has been well received with SRV.

Key words: notification obligation, black economy, survey.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
1.1	Tausta.....	6
1.2	Tavoite	7
1.3	Menetelmät	7
1.4	Tiedonantovelvollisuus	7
2	HARMAAN TALOUDEN TORJUNTA	8
2.1	Yleistä harmaasta taloudesta.....	8
2.2	Tilaajavastuulaki	9
3	TIEDONANTOVELVOLLISUUDEN TARKOITUS JA SISÄLTÖ	11
3.1	Lain tarkoitus ja tavoite	11
3.2	Tiedonantovelvollisuus työntekijöistä yhteisellä rakennustyömaalla.....	11
3.3	Tiedonantovelvollisuus urakoista	14
4	TIETOJEN ANTAMINEN KÄYTÄNNÖSSÄ	15
4.1	Velvollisuudet työmaalla	17
4.2	Annettujen tietojen ja ilmoituksen korjaaminen.....	18
4.3	Verohallinnon selvityspyyntökirje.....	18
4.4	Työntekijätietojen tietosisältö.....	19
5	KÄYTÄNNÖN ESIMERKKEJÄ ESIIN TULLEISTA ONGELMISTA	24
5.1	Verohallinnon puhelinpalvelussa usein kysytyjä kysymyksiä	24
5.2	SRV:n työnjohtajien haastattelu	25
5.3	Kyselyn tulokset ja päätelmät	25
6	POHDINTA.....	26
	LÄHTEET	27
	LIITTEET	28
	Liite 1 SRV työnjohdon haastattelukysymykset	29
	Liite 2 Kysymykset ja vastaukset.....	31

ERITYISSANASTO

veronumero	veronumero on 12-merkkinen, yksilöllinen numerosarja, josta ei voi päätellä henkilön ikää, sukupuolta tai syntymäaikaa. Veronumero ei vaihdu tai muutu henkilön vaihtaessa työnantajaa tai työmaata. Veronumeroa tarvitsevat rakennustyömaalla työskentelevät henkilöt.
veronumerorekisteri	veronumerorekisteri on julkinen ja avoin rakennusalan rekisteri, jota Verohallinto ylläpitää.
valtti-kortti	valtti-kortit ovat työturvallisuuslain mukaiset kuvalliset henkilötunnisteet rakennustyömaalle. Uusi työturvallisuuslaki edellyttää kaikilta rakennustyömaalla työskenteleviltä työntekijöiltä kuvallisen ja veronumerolla varustetun henkilökortin käyttöä.
työmaarekisteri	työmaarekisteri on työkalu yhteisen työmaan verotusmenettelylain vaatimusten mukaista urakka- ja työntekijätietojen raportointia varten.
yhteinen rakennustyömaa	työpaikka, jolla tehdään valtioneuvoston asetuksen (205/2009) soveltamisalassa tarkoitettua työtä ja jolla samanaikaisesti tai peräkkäin toimii useampi kuin yksi työnantaja tai itsenäinen työnsuorittaja.
Katso-tunniste	Katso-tunnistus on Verohallinnon tarjoama, yrityksiä varten luotu tapa tunnistautua viranomaisten sähköisiin palveluihin. Tunnistautumiseen tarvitaan Katso-tunniste. Katso-tunniste on maksuton. Tunnisteita, niiden käyttöä ja tunnisteisiin liittyviä tietoja hallinnoidaan Katso-palvelussa.

1 JOHDANTO

1.1 Tausta

Tiedonantovelvollisuus liittyy vuoden 2011 lopulla hyväksytyyn lakiin veronumerosta ja rakennusalan veronumerorekisteristä (1231/2011). Lain mukaan Verohallinnon tietokantaan tallennetaan jokaiselle luonnolliselle henkilölle pysyvä yksilöitävä veronumero. Rakennusalan veronumerorekisterin käyttötarkoituksena on rakennusallalla toimivien työntekijöiden ja työnantajien valvonta. (Ohje rakennusalan työntekijöille ja työnantajille 2012.)

Eduskunta on hyväksynyt lait veromenettelystä sekä lain työturvallisuuslain muuttamisesta (363/2013 ja 364/2013), joiden nojalla tilaajilla on velvollisuus ilmoittaa tietoja Verohallinnolle rakentamiseen liittyvistä urakoista ja urakoitsijoista sekä yhteisen rakennustyömaan päätoteuttajalla on velvollisuus ilmoittaa tietoja rakennustyömaalla työskentelevistä henkilöistä. Lain tavoitteena on harmaan talouden torjuminen ja veronumeromenettelyllä varmistetaan, että rakennustyömailla työskentelevät ovat Verohallinnon tiedossa ennen työteon alkamista. Kuukausittaisen tiedonantovelvollisuuden tavoite on, että alalla toimivien niin sanotut pimeät yritykset ja työntekijät saataisiin verotuksen piiriin ja verotulojen kerääminen helpottuisi. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Veronumeron tullessa 1.9.2012 julkiseksi, jokainen rakennustyömaalla työskentelevä on velvoitettu pitämään työmaalla henkilötunnistetta, johon on merkitty myös veronumero. (Ohje rakennusalan työntekijöille ja työnantajille 2012.) Verohallinto on antanut päätöksen 14.2.2014 rakentamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta. Tiedonantovelvollisuus on tullut voimaan 1.7.2014. Päätöksessä säädelään työmaan päätoteuttajan, tilaajan, rakennuttajana olevan luonnollisen henkilön sekä rakennusvalvontaviranomaisen tiedonantovelvollisuuksista sekä tiedonantotavasta (Verohallinnon päätös rakentamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta 2014.)

1.2 Tavoite

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää uutta ilmoittamisvelvollisuutta Verohallintoon, sen taustoja ja käytäntöä, kuinka työntekijät ja urakkatiedot ilmoitetaan. Tarkoituksena on selvittää haastatteleamalla ja kyselyin kuinka ilmoittamisvelvollisuus tunnetaan käytännössä ja mitä mahdollisia ongelmia se on tuonut. Opinnäytetyössä on keskitytty selvittämään rakennusyriyten tiedonantovelvollisuuksia, eli mm. yksityisten kotitalouksien ja asunto-osakeyhtiöiden rakentamiseen liittyvät tiedonantovelvollisuudet on jätetty työn ulkopuolelle.

1.3 Menetelmät

Opinnäytetyön pääasiallisena tiedonhakumenetelmänä toimii Internet. Opinnäytetyö on tehty sillä oletuksella että käytössä on Suomen tilaajavastuu palvelu. Työhön on kerätty tietoa muun muassa Aluehallintoviraston, Finlexin sekä Verohallinnon internet sivuilta. Työhön hyödynnetään Verohallinnon tarjoamaa puhelinpalvelua, jossa vastataan rakentamisilmoituksia koskeviin kysymyksiin, sekä Verohallinnon järjestämää verkkokurssia jonka aiheena on rakentamisen uudet velvoitteet. Lisäksi SRV:lle on laadittu kysely joka lähetetään työmaille kuukausittaisesta ilmoittamisesta vastaaville henkilöille.

1.4 Tiedonantovelvollisuus

Tiedonantovelvollisuus koskee rakennustoimintaa, sitä harjoittavia yrityksiä ja itsenäisiä ammatinharjoittajia sekä yhteisillä työmailla työskenteleviä työntekijöitä. Jokainen rakentamispalvelujen tilaaja ilmoittaa kuukausittain suoraan Verohallinnolle, keneltä on tilannut rakennustöitä. Rakennusurakoista on ilmoitettava työmaittain urakkasopimusta koskevia tietoja, muun muassa sopimuspuolet, kokonaissumma, kesto ja laskutettu määrä ilmoitusjaksolta. Urakkatietojen lisäksi kaikista yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevistä henkilöistä annetaan tiedot työsuhteen laadusta tai työnantajasta riippumatta. Tiedonantovelvollisuus koskee myös itsenäisiä ammatinharjoittajia. Työntekijätiedot annetaan työmaittain päätoteuttajan kautta. Kukin yritys ilmoittaa omat työntekijänsä työmaan päätoteuttajalle, joka toimittaa tiedot keskitetysti kuukausittain Verohallinnolle.

2 HARMAAN TALOUDEN TORJUNTA

2.1 Yleistä harmaasta taloudesta

Veronumeromenettelyyn siirtyminen oli ensimmäinen vaihe rakennusalan harmaan talouden torjuntaan liittyvistä toimenpiteistä. Sen lisäksi on otettu käyttöön työntekijöitä ja rakennusurakoita koskeva tiedonantovelvollisuus. Rakennusalan harmaa talous käy kalliiksi yhteiskunnalle. Rakennusalalla harmaata taloutta esiintyy pitkissä aliurakointiketjuissa. Sekä rakennusurakan tilaajalla että urakoitsijalla on velvollisuus torjua harmaata taloutta. (Rakennusteollisuus, harmaa talous rakennusalalla.)

Harmaalla taloudella tarkoitetaan Verohallinnon määritelmän mukaan lakisääteisten velvoitteiden eli verojen, lakisääteisten eläke-, tapaturma- ja työttömyysvakuutusmaksujen välittämistä ja mm. erilaisten rekisteröitymis-, ilmoitus- ja maksuvelvoitteiden laiminlyöntiä. Rakennusalalla tyypilliset pitkät urakkaketjut tekevät harmaan talouden valvonnasta ja kitkemisestä hankalaa, koska urakkaketjuja on vaikea valvoa. Pääurakoitsija on sopimussuhteessa ainoastaan omiin, suoriin aliurakoitsijoihinsa. (Rakennusteollisuus, harmaa talous rakennusalalla.)

Urakkaketjun sisällä tehtävien sopimusten sisältö ei ole julkista. Pääurakoitsijalla ei siten ole lakiin perustuvaa oikeutta saada aliurakoitsijalta tietoja, joilla tämän suorittamia maksuja (palkkoja ja veroja) voisi valvoa.

Rakennusalan harmaa talous aiheuttaa yhteiskunnalle merkittävät tappiot menetettyinä veroina ja muina maksuina. Harmaa talous myös heikentää yleistä veromoraalia ja rehellisesti toimivien yritysten kilpailukykyä. Rakennusalan harmaa talous on viime vuosina kansainvälistynyt ja sen vakavuusaste on samalla kasvanut. Tyypillisiä rakennusalan harmaan talouden esiintymismuotoja ovat kuittikauppa, arvonlisäveropetokset sekä tilaajavastuulain laiminlyönti. Keskeisen haasteen rakennusalalla muodostaa korkea aliurakointiaste. (Rakennusalan harmaan talouden torjunta.)

Rakentamisessa harmaan talouden katsotaan olevan yleistä muihin toimialoihin verrattuna. Harmaa talous on usein liitetty pitkiin aliurakointiketjuihin, sillä pääurakoitsijoiden työvoiman määrää rajoittavat korkeat työvoimakustannukset ja haluttomuus palkata omia rakennustyömiehiä rakentamisen suurten suhdannevaihtelujen vuoksi.

Pääurakoitsijat eivät kuitenkaan aina tiedä, ketkä työskentelevät ketjun häntäpäässä. Pitkissä aliurakointiketjuissa voi olla mahdollista, että aliurakoitsija jättää verot maksamatta ja muut yhteiskunnalliset velvoitteet hoitamatta. (Rakentamisen harmaa talous Tilastonäkemyksessä rakennusalan harmaan talouden painopistealueista, ilmenemismuodoista ja laskennallisesta laajuudesta, 2010.)

2.2 Tilaajavastuulaki

Tilaajavastuulaki (HE18/2012) astui voimaan vuonna 2007. Laki koskee tilaajan selvitysvelvollisuutta ja vastuuta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä. Laki velvoittaa työn tilaajan selvittämään, että hänen sopimuskumppaninsa on hoitanut lainmukaiset velvoitteet. Lailla pyritään harmaa talouden torjuntaan ja sen tarkoituksena on edistää yritysten välistä tasavertaista kilpailua sekä työehtojen noudattamista. (Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä 2006.)

Lain mukaan tilaajan täytyy pyytää ja sopimuskumppanin täytyy toimittaa tilaajalle seuraavat kolme kuukautta vanhat tiedot ja selvitykset:

- selvitys siitä, onko yritys merkitty ennakkoperintälain (1118/1996) mukaiseen ennakonperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin sekä arvonlisäverolain (1501/1993) mukaiseen arvonlisäverollisten rekisteriin
- kaupparekisteriote
- todistus verojen maksamisesta tai verovelkatodistus taikka selvitys siitä, että verovelkaa koskeva maksusuunnitelma on tehty
- selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai muista keskeisistä työehdoista
- todistukset eläkevakuutusten ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä eläkevakuutusmaksuja koskeva maksusopimus on tehty
- selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai muista keskeisistä työehdoista
- rakennusalalla lakisääteisen tapaturmavakuutuksen järjestämisestä.

Mikäli työntekijän työnantaja tai alihankintasopimuksen osapuoli on ulkomainen yritys, tulee tilaajavastuulain mukaisia selvityksiä ja todistuksia vastaavat tiedot toimittaa si-

joittumismaan lainsäädännön mukaisina rekisteriotteina tai vastaavilla todistuksilla tai muulla yleisesti hyväksyttävillä tavoilla. (Suomen tilaajavastuu Oy, tilaajavastuulaki.)

Mikäli sopijaosapuoli ei anna selvityksiä, tilaaja voi hankkia osan myös itse tai hän voi hyväksyä myös muun yleisesti luotettavan selvityksen. Lain mukaan tilaajan ei kuitenkaan tarvitse pyytää selvityksiä mikäli hänellä on perusteltu syy luottaa sopimuskumppanin lainmukaiseen toimintaan. (Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä 2006.) Hallitus on 18.8.2014 antanut eduskunnalle esityksen laiksi tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain ja lähetetyistä työntekijöistä annetun lain muuttamisesta. (Hallituksen esitys numero 161/2014 2014).

Tilaajavastuulaissa tilaajan selvitysvelvollisuutta muutetaan sopimuspuolen verovelkatietojen ja eläkevakuuttamista koskevien tietojen osalta. Lain mukaan tilaajan tulee jatkossa pyytää selvitys sopimuspuolelta, ettei tällä ole vähintään 10.000 euron verovelkaa, tai selvitys viranomaiselta veron määrästä. (Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä 2006.)

3 TIEDONANTOVELVOLLISUUDEN TARKOITUS JA SISÄLTÖ

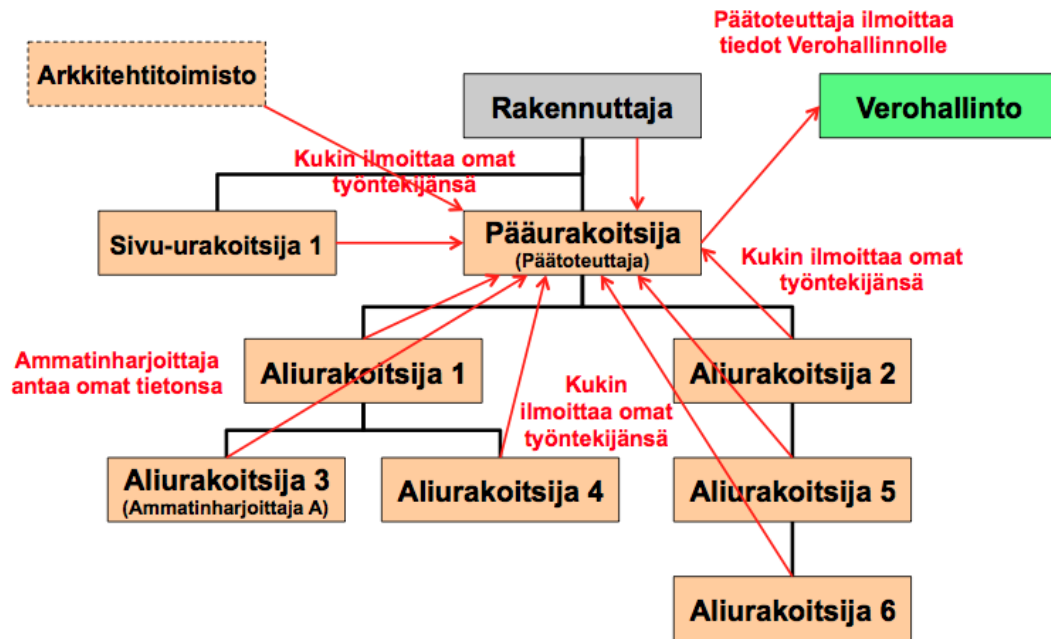
3.1 Lain tarkoitus ja tavoite

Rakentamisen uusien velvoitteiden tarkoituksena on reaaliaikaisen kokonaiskuvan luominen yrityksistä ja työntekijöistä. Tietojen avulla voidaan käsitellä, arvioida ja määrittellä asiakkaiden verotusstatusta. Vertailutietojen hyödyntäminen sekä reaaliaikaisten työmenetelmien kehittäminen luovat mahdollisuuden, jolla voidaan vaikuttaa harmaata taloutta ja veroriskiä pienentävästi.

3.2 Tiedonantovelvollisuus työntekijöistä yhteisellä rakennustyömaalla

Rakennustyömaan työntekijätiedot antaa päätoteuttaja Verohallinnolle. Päätoteuttaja antaa tiedot omista työntekijöistään ja työmaalla toimivien muiden urakoitsijoiden työntekijöistä. Kuviossa 1 on esitetty työntekijätietojen antaminen kaaviokuvana. Tiedot annetaan myös itsenäisistä työnsuorittajista ja vuokratyöntekijöistä.

Päätoteuttajana toimii yleensä pääurakoitsija. Päätoteuttaja antaa kulkuluvan eli oikeuden oleskella rakennustyömaalla. Päätoteuttajalla on velvollisuus pitää luetteloa yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevistä työntekijöistä. (Työturvallisuuslain 738/2009 52b §). Luettelossa olevat henkilöt ovat samoja, joiden on pidettävä näkyvillä kuvallista tunnistetta, jossa on oltava rakennusrekisteriin merkitty veronumero. Samoista henkilöistä on annettava tiedot kuukausittain Verohallinnolle. Luettelon on oltava ajantasainen ja helposti viranomaisten tarkistettavissa.

KUVIO 1. Työntekijätietojen tiedonanto. (Urakka- ja työntekijätietojen ilmoittamisen perusteet, 14.)

Tiedot on annettava, jos työmaakohtaisesti hankkeen kokonaisarvo ilman arvonlisäveroä ylittää 15.000 euroa. Hankkeen kokonaisarvoa laskettaessa otetaan huomioon vain rakennuttajan ulkopuoliselta tilaamien palveluiden arvo, ei rakennuttajan oman henkilökunnan palkkakustannuksia.

Yhteinen rakennustyömaa muodostuu, kun työmaalla samanaikaisesti tai peräkkäin työskentelee enemmän kuin yksi työnantaja tai itsenäinen työsuorittaja. Yhteistä rakennustyömaata ei muodostu, jos työmaalla työskentelee yhden työnantajan työntekijöitä ja rakennuttaja nimeää valvojan työtä varten tai suunnittelija käy valvomassa työtä.

Aluehallintoviranomainen on antanut yhteisen työmaan ja rakentamistyön käsitteistä ohjeen, jossa on tarkemmalla tasolla kuvattu yhteisen työmaan muodostumista. Ohjeen tulkinnat perustuvat rakennustyön turvallisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen (205/2009) soveltamisalaan. Ohjeen mukaan yhteisen rakennustyömaan muodostumisessa oleellista on tieto siitä, että kyseinen työmaa on suunniteltu tehtäväksi monen työnantajan toimesta, vaikka vain yksi työnantaja aloittaisi työt ja seuraavat työnantajat ja/tai itsenäiset työsuorittajat tulisivat työmaalle vasta myöhemmin. (Verohallinto. Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus, 2013.)

Urakoitsijan velvollisuudet:

- huolehdittava, että työntekijät on merkitty julkiseen veronumerorekisteriin ja heillä on kuvallinen henkilötunniste, johon veronumero on merkitty.
- toimitettava hyvissä ajoin ennen työnteon aloittamista tiedon työntekijöistä työmaan päätoteuttajalle. Päätoteuttaja merkitsee työntekijöiden tiedot luetteloon yhteisellä työmaalla työskentelevistä henkilöistä ja tarkastaa veronumeroiden oikeellisuuden.
- toimitettava kuukausittain ennalta sovitussa määräajassa Verohallinnon edellyttämät tiedot omista yhteisellä työmaalla työskennelleistä työntekijöistäsi työmaan päätoteuttajalle. Päätoteuttaja kokoaa kaikista yhteisellä työmaalla työskennelleistä työntekijöistä tiedot ja lähettää ne Verohallinnon määrittelemässä ajassa Verohallintoon. (Opas tiedonantovelvollisuudesta, 2-3.)

Vuokratyönantajan velvollisuudet:

- huolehdittava, että työntekijät on merkitty julkiseen veronumerorekisteriin ja heillä on veronumerolla varustettu kuvallinen henkilötunniste.
- toimitettava yhteiselle työmaalle menevistä vuokratyöntekijöistä tarvittavat tiedot päätoteuttajalle niin ajoissa kuin mahdollista, ennen työnteon aloittamista.

Vuokratyön teettäjän tulee toimittaa kuukausittain tiedot yhteisellä työmaalla työskennelleistä vuokratyöntekijöistä työmaan päätoteuttajalle.

Kuvassa 1 on esitetty velvoitteita, jotka tulee olla esimerkkitapauksessa hoidettuna.

(Opas tiedonantovelvollisuudesta, 2-3.)

Lain velvoitteet	Hoidettu
Veronumerot rakennusalan veronumerorekisteriin	☐
Kuvalliset veronumerolla varustetut henkilökortit	☐
Työnantaja- ja työntekijätietojen ilmoittaminen päätoteuttajalle	☐
Veronumero.fi-palvelut velvoitteiden hoitamiseen	
Kuvalliset Valtti-henkilökortit	☐
Työnantaja- ja työntekijätiedot maksuttomaan Ilmoita-palveluun	☐
Rekisteröidy työmaalle Työmaa-avaimella Ilmoita-palvelusta	☐

KUVA 1. Lain- ja veronumero.fi velvoitteet (Opas tiedonantovelvollisuudesta, 3.)

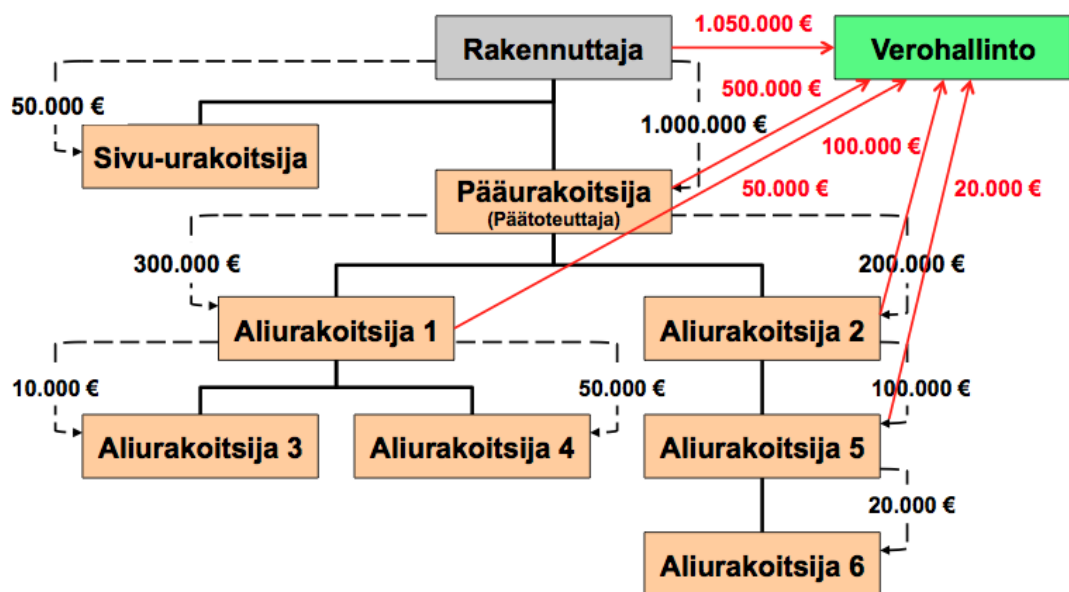
3.3 Tiedonantovelvollisuus urakoista

Rakennustyön tilaajien on kerättävä työmaakohtaisia tietoja rakennusurakoista, jotka hän on itse tilannut. Ilmoitus on tehtävä, jos sopimus on yli 15 000 euroa. Sopimukseen voi kuulua useita rakennustyömaita.

Tilaaaja voi siirtää tiedonantovelvollisuuden täyttämiseen liittyvät tehtävät esimerkiksi rakennuttajalle, mutta viime sijassa tiedonantovelvollisuuden täyttämisestä on vastuussa tilaaja itse. Kuviossa 2 on esitetty esimerkkitapaus urakkatietojen ilmoitusketjusta.

Urakkasopimuksissa 15 000 euron raja-arvoa tarkastellaan sopimuskohtaisesti. Erillisinä ostetut suunnittelu- ja valvontatyöt eivät kuulu tiedonantovelvollisuuden piiriin. Jos työn kestäessä alun perin alle 15 000 euron alaraja ylittyy, tiedot aletaan toimittaa sen jälkeen, kun raja ylittyy. Taannehtivasti tietoja ei tarvitse toimittaa.

Urakkatietojen alarajaa ei tarkastella työmaakohtaisesti vaan sopimuskohtaisesti. Eli vaikka yksittäisen työmaan urakan arvo jää alle 15 000 euron raja-arvon, tiedot on toimitettava, jos sopimuksessa sovittu urakkasumma ylittää 15 000 euroa. Jos työtä tehdään usealla työmaalla saman sopimuksen perusteella, ilmoitetaan urakan kokonaisummana kunkin työmaan osuus kokonaisurakan määrästä.

KUVIO 2. Urakkatietojen ilmoittaminen. (Urakka- ja työntekijätietojen ilmoittamisen perusteet, 9.)

4 TIETOJEN ANTAMINEN KÄYTÄNNÖSSÄ

Menettely koskee asunto-osakeyhtiöitä, kuntia, yhdistyksiä, valtiota sekä kaikkia yrityksiä toimialasta riippumatta, jotka rakentavat tai rakennuttavat. Kaikki tilatut rakentamispalvelut, kunnossapitotyöt ja yhteisellä rakentamistyömaalla työskentelevät henkilöt ilmoitetaan Verohallintoon. Urakka- ja työntekijätietojen sekä yksityishenkilöiden tiedonantovelvollisuus on alkanut 1.7.2014.

Paperi-ilmoittaminen ei ole mahdollista, vaan tiedot lähetetään sähköisesti verohallinnolle. Tietoja pystyy lähettämään kahden palvelun avulla. Ilmoitin.fi-palvelun kautta joko tiedostosiirtona tai ohjelmistorajapinnan kautta tai Suomi.fi-palvelun verkkolomakkeella. Kunkin kuukauden urakkatiedot on ilmoitettava viimeistään kohdekuukautta toisena seuraavan kuukauden 5. päivänä. Esimerkiksi syyskuun tiedot ilmoitetaan 5.11.2014. Ilmoitus on annettava sähköisesti. Ilmoittamisvelvollisuuden voi hoitaa käyttämällä Suomen Tilajavastuu Oy:n tarjoamaa palvelua. Alla luetellut eri toimijoiden velvollisuuksien luettelo on tehty siten, että käytetään Suomen Tilajapalvelu Oy:n tarjoamaa Veronumero.fi palvelua.

Päätoteuttajan velvollisuuksiin liittyy seuraavat asiat:

- rekisteröidy ja luo tunnukset veronumero.fi palveluun
- ilmoita omien työntekijöiden tiedot ilmoita-palvelussa ja tilaa työntekijöille valtti-kortit
- sovi rakennuttajan kanssa työmaan perustamisesta työmaarekisteriin ja tee se
- jaa työmaakohtainen työmaa-avain urakkaketjun sopimuskumppaneille
- kerää työmaarekisteriin tiedot kaikista työmaalla perehdytetyistä ja työskentelevistä työntekijöistä
- raportoi urakka- ja työntekijätiedot Verohallinnolle työmaarekisterin avulla
- pidä työnantaja- ja työntekijätiedot aina ajan tasalla.

Urakoitsijan on huolehdittava seuraavista velvollisuuksista:

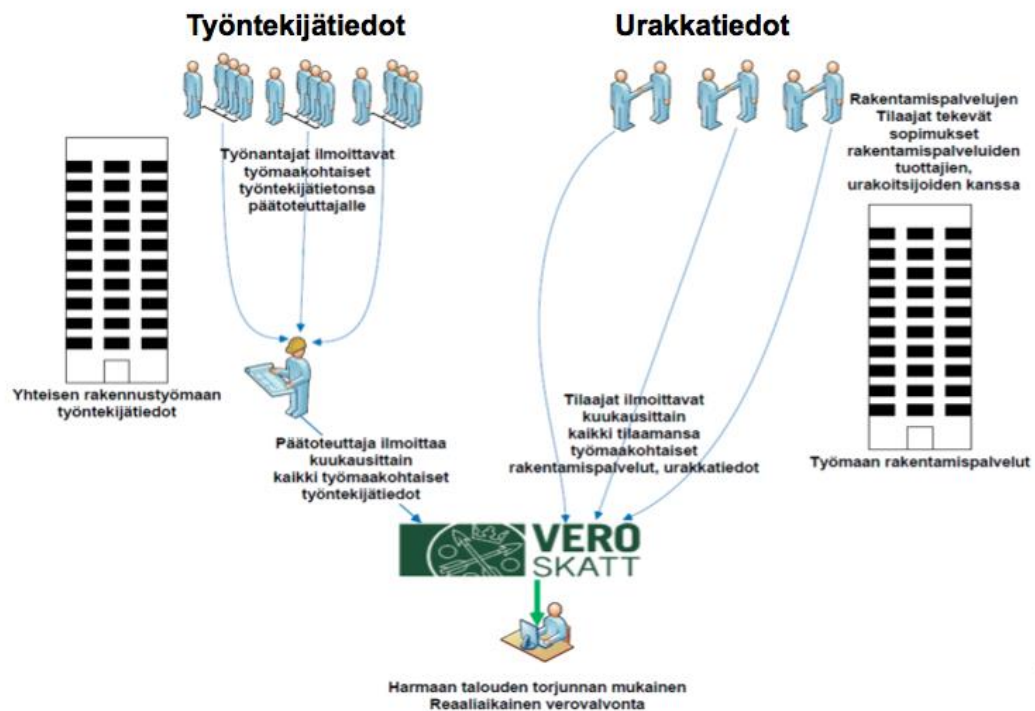
- rekisteröidy ja luo tunnukset veronumero.fi palveluun
- ilmoita omien työntekijöiden tiedot ilmoita-palvelussa ja tilaa työntekijöille valtti-kortit
- jaa työmaakohtainen työmaa-avain urakkaketjun sopimuskumppaneille
- rekisteröidy työmaalle työmaa-avaimella

- raportoii omien sopimuskumppaniasi urakkatiedot Verohallinnolle työmaarekisterin kautta
- hyödynnä työmaa-avainta kohdistamaan työmaakohtaisesti urakkasummat omassa laskutuksessasi
- pidä työnantaja- ja työntekijätiedot aina ajan tasalla.

Aliurakoitsijan velvollisuuksiin liittyy seuraavat asiat:

- rekisteröidy ja luo tunnukset veronumero.fi palveluun
- ilmoita omien työntekijöiden tiedot ilmoita-palvelussa ja tilaa työntekijöille valtti-kortit, jos toimit yksin, niin tilaa itsellesi valtti-kortti
- rekisteröidy työmaalle työmaa-avaimella
- pidä työnantaja- ja työntekijätiedot aina ajan tasalla.

Rakennuttaja, päätoteuttaja ja urakoitsija ovat aina tilaaja-roolissa, jolloin nämä raportoivat omien sopimuskumppaniensa urakkatiedot Verohallinnolle. Kuvassa 2 ilmenee periaate raportoinnista. Aliurakoitsijan rooli muuttuu myös tilaajaksi, jos tämä ostaa omaan urakkaan alihankintatyötä, jonka arvo yksittäisellä toimittajalta on yli 15000 euroa. (Jos rakennat esite, 2-3.)

KUVA 2. Työntekijätietojen sekä urakkatietojen raportoinnista. (Urakka- ja työntekijätietojen ilmoittamisen perusteet, 4.)

4.1 Velvollisuudet työmaalla

Rakennuttaja raportoi kuukausittain omien sopimuskumppaniensa urakkasummat ja laskutiedot. Tiedot sisältävät seuraavia asioita:

- urakan tyyppi
- urakan kesto
- työmaan sijainti
- urakkasumma
- yrityksille maksetut vastikkeet. (Veronumero.fi)

Päätoteuttaja nimeää työmaalle vastuuhenkilön. Päätoteuttaja vastaa myös seuraavista velvoitteista:

- yleinen turvallisuus
- työmaalla käytetään kuvallisia henkilötunnisteita (pois lukien vierailijat)
- työntekijäluettelon perustaminen ja ylläpito.

Päätoteuttaja raportoi kuukausittain työmaalla työskentelevät työntekijät, työnantajat sekä vuokratun työn teettäjät ja itsenäiset työntekijätiedot ilmoituksella. Ilmoitettavat tiedot:

- nimi- ja yhteystiedot
- tieto kotivaltiosta
- työsuhteen laatu
- toimeksiannon kesto. (Veronumero.fi)

Urakoitsija jakaa työmaa-avaimen urakkaketjussa omille sopimuskumppaneilleen. Urakoitsija raportoi urakkatiedot kuukausittain verohallinnolle työmaarekisterin kautta, mikäli kokonaisarvo on yli 15 000 euroa. Lisäksi urakoitsija antaa työntekijäluettelon ylläpitoon liittyvät tiedot päätoteuttajalle sekä varmistaa, että omat työntekijät käyttävät työmaalla kuvallisia henkilötunnisteita ja että veronumerot ovat merkitty rakennusalan veronumerorekisteriin. Aliurakoitsijan rekisteröityy työmaalle saamallaan työmaa-avaimella ja antaa työntekijäluettelon ylläpitoon liittyvät tiedot päätoteuttajalle. Lisäksi aliurakoitsija varmistaa, että omat työntekijät käyttävät työmaalla kuvallisia henkilötunnisteita ja että veronumerot ovat merkitty rakennusalan veronumerorekisteriin. (Jos rakennat esite, 8.)

Rakennuttajan velvollisuutena on säilyttää urakkatiedot 6 vuotta sen kalenterivuoden lopusta lukien, jona työmaa on päättynyt. Veronumero.fi työmaarekisteri arkistoi kaikki sen kautta Verohallinnolle raportoidut tiedot. Päätoteuttajan velvollisuutena on säilyttää sekä henkilöluettelotiedot että urakkatiedot 6 vuotta sen kalenterivuoden lopusta lukien, jona työmaa on päättynyt. (Jos rakennat esite, 8.)

4.2 Annettujen tietojen ja ilmoituksen korjaaminen

Tietojen yleinen korjaamisaika on 12 kuukautta ja koskee tilanteita joissa asiakas itse huomaa virheen. Tällöin tietoja voi korjata 12 kuukautta takautuvasti. Mutta kun Verohallinto lähettää korjauspyynnön, jossa pyydetään asiakasta korjaamaan virheitä, on virheet korjattava kirjessä olevaan eräpäivään mennessä.

Kun tiedot ilmoitetaan asianomaiselta kaudelta ensimmäisen kerran, merkitään perusilmoitus (P). Perusilmoitus voi sisältää kaikki ilmoittajan eri työmaiden tiedot tai perusilmoituksia voi tulla hajautetusti eri työmailta. Perusilmoituksen yhteydessä ilmoittaja saa Verohallinnolta ilmoitustunnuksen, jota käytetään, jos tietoa korjataan tai se poistetaan kokonaan. Mikäli ilmoittaja haluaa korjata ilmoitustaan, annetaan korjausilmoitus (K). Korjausilmoitukseen on sisällytettävä kaikki tiedot uudestaan ja se korvaa aiemmin annetun ilmoituksen. Korjausilmoitusta ei voi antaa, ellei samalla anneta aiemmin samaan kuukauteen kohdistuvan perusilmoituksen ilmoitustunnistetta. Jos ilmoittaja haluaa poikkeuksellisesti poistaa koko aiemmin antamansa tiedoston, annetaan poistoilmoitus (D). Poistoilmoitusta ei voi antaa, ellei samalla anneta aiemmin samaan kuukauteen kohdistuvan perusilmoituksen ilmoitustunnistetta. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus, 16.)

4.3 Verohallinnon selvityspyyntökirje

Verohallinto lähettää pääurakoitsijalle selvityspyyntökirjeen, mikäli ilmoituksessa on virheitä. Ilmoitettujen yritysten ja työntekijöiden tunnuksiin sekä työntekijätiedoista tai urakkatiedoista lähetetään omat selvityspyyntökirjeet. Kuvassa 3 on esimerkki urakkatietoja koskevasta selvityspyyntökirjeestä.

RAKENNUSTYÖMAAN **URAKKATIETOJA** KOSKEVAA ILMOITUSTA ON KORJATTAVA

Verohallinto on vastaanottanut kohdekautta kk/vvvv koskevan ilmoituksenne, jonka ilmoitustunniste on **123456789012345**. Ilmoituksessa on virheitä, jotka on lueteltu tämän kirjeen liitteessä.

Pyydämme teitä antamaan uuden, korjatun aineiston viimeistään 1.10.2014.

Käyttäkää korjausilmoitukseen samaa sähköistä kanavaa (Ilmoitin.fi tai Suomi.fi), jolla alkuperäinen ilmoitus on annettu. Käyttäkää tämän kirjeen yläreunassa olevaa ilmoitustunnistetta ja antakaa ilmoituksen kaikki tiedot uudestaan.

Emme voi vastaanottaa korjauksia puhelimitse, sähköpostitse tai postitse.

Jos emme saa korjausilmoitustanne määräpäivään mennessä ettekä esitä hyväksyttävää syytä tietojen korjaamista jättämiseen, seurauksena voi olla laiminlyöntimaksu.

Opastamme tarvittaessa ilmoituksen antamisessa. Lisätietoja ja ohjeita rakennustyömaan ilmoituksista on osoitteessa vero.fi/rakentamislmoitukset.

Sähköisen asioinnin teknisissä kysymyksissä voitte soittaa numeroon 020 697 040. Ilmoituksen sisältöä koskevissa kysymyksissä voitte soittaa numeroon 020 697 070.

Verohallinto
Erityisalojen valvontaryhmä

KUVA 3. Urakkatietojen selvityspyyntökirje. (Verohallinnon selvityspyynnöt, 3.)

4.4 Työntekijätietojen tietosisältö

Tiedonantovelvollisuudesta ilmoitetaan seuraavat tiedot:

- Nimi
 - Tiedonantovelvolliseksi merkitään aina se taho, joka on tiedonantovelvollinen eli päätoteuttaja (pääurakoitsija, pääasiallista määräysvaltaa käyttävä työnantaja tai rakennuttaja)
 - Valtuutettu tietojen antaja (esim. konsulttiyhtiö, tilitoimisto tai isännöitsijä) tulee Verohallinnon tietoon Katso-valtuutuksen kautta, joten valtuutettua ei koskaan merkitä ilmoittajaksi.
- Y-tunnus tai henkilötunnus
 - Jos ilmoittaja on kotimainen yhteisö, tietoja ei voida ilmoittaa ilman y-tunnusta.
- Ulkomainen tunniste
 - Ulkomainen tunniste annetaan silloin, kun ilmoittajalla ei ole suomalaista y-tunnusta. Jos ulkomaisella ilmoittajalla on suomalainen y-tunnus, ilmoitetaan Suomesta saatu y-tunnus.
 - Ulkomaiselle ilmoittajalle annetaan tarvittaessa y-tunnus viranomaisaloitteisesti. Jos ilmoittaja saa suomalaisen y-tunnuksen, hänelle lähetetään tieto asiasta. Vastaisuudessa ilmoittajan on käytettävä Suomesta saatua y-tunnusta ilmoittamisessa.

- Ulkomaisen tunnuksen tyyppi, etusijajärjestyksessä numeroituna:
 - 1=Arvonlisäverotunniste (ns. VAT-numero)
 - 2=Ulkomainen kaupparekisterimerkintää vastaava tunnus
 - 3=TIN (ulkomailla verotuksessa käytettävä numero)
 - 4=Ulkomainen henkilötunnus
 - Jos arvonlisäverotunnistetta ei ole, annetaan ulkomainen kaupparekisterimerkintää vastaava tunnus. Jollei sitäkään ole, annetaan TIN-tunnus, ja vasta viimeisenä vaihtoehtona ulkomainen henkilötunnus.
- Kotivaltio
 - Merkitään kotivaltion maatunnus. Suomalaisen yhtiön kotipaikaksi merkitään FI.
 - Kotivaltion nimi on kirjoitettava, jollei sitä löydy maatunnus- listalta
- Osoitetiedot Suomessa ja kotivaltiossa (jos ulkomaalainen ilmoittaja)
 - Verohallinto suosittelee erityisesti päätoimipaikan osoitteen antamista
- Yhteys henkilön nimi, puhelinnumero, sähköpostiosoite ja osoitetiedot Suomessa
- Tieto, kenen urakoitsijana ilmoittaja itse toimii
 - Vapaaehtoinen tieto, jonka antamista Verohallinto kuitenkin suosittaa, koska tieto helpottaa aliurakointiketjun hahmottamista ja parantaa verovälvönnän edellytyksiä. (Rakentamispalveluiden tiedonantovelvollisuus, 2014.)

Työmaan sijainnista ilmoitetaan:

- Työmaan numero
 - Palveluntarjoajan palvelussaan muodostama työmaan numero
 - Pää toteuttajan tai tilaajan oma työmaan numero
 - Työmaan sijaintitiedot ilmoittamisessa Verohallinto suosittelee identifioivan kohdenumeron käyttämistä. Tällainen voi olla esimerkiksi ulkopuolisen palveluntarjoajan palvelua, joka muodostaa erillisen työmaata identifioivan kohdenumeron, Verohallinto suosittelee kummankin, sekä erillisen, työmaata identifioivan kohdenumeron että päätoteuttajan työmaanumeron tai kohdenumeron antamista.
- Työmaan sijainti
 - Osoite ja kunta
 - Jos työmaalla ei vielä osoitetta, voidaan antaa vapaamuotoinen selvitys työmaan kohteesta, esimerkiksi alue tai työmaan nimi.

- Jollei tiedonantovelvollisella ole käytössään työmaata yksilöivää numeroa. Verohallinto suosittelee työmaan tarkan lähiosoitteen antamista. Näin ilmoittaja välttyy Verohallinnon selvityspyynnöiltä/myöhemmiltä yhteydenotoilta. (Rakentamispalveluiden tiedonantovelvollisuus, 2014.)

Työntekijästä ilmoitetaan:

- Työntekijän henkilötunnus
 - Verohallinto suosittelee ilmoittamisessa henkilötunnuksen käyttöä
- Työntekijän veronumero ja syntymäaika
 - Veronumeron ja syntymäajan ilmoittaminen on vaihtoehtoisia ilmoittamistapoja henkilötunnukselle.
- Työntekijän etunimi ja sukunimi
- Työntekijän puhelinnumero
- Osoitetiedot asuinvaltiossa
- Ulkomaalaisen työntekijän sosiaalivakuuttamista koskevat tiedot (toisin sanoen tieto, onko ulkomainen työntekijä lähettävän maansa sosiaaliturvan piirissä
 - Merkitään 1 = Kyllä, jos työntekijällä on A1-todistus tai muu Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen perustuva todistus, joka osoittaa henkilön sovellettavan vieraan valtion sosiaaliturvaa koskevaa lainsäädäntöä.
 - Merkitään 2 = Ei, jos työntekijä on vakuutettu Suomessa (esimerkiksi työntekijä työskentelee Suomessa yli neljä kuukautta eikä hänellä ole lähetetyn työntekijän todistusta.)
- Työ- tai palvelusuhteen laatu
 - Onko työntekijä 1 = työsuhteinen, 2 = vuokratyöntekijä, 3 = ammatinharjoittaja tai muu vastaava (esimerkiksi tavarantarkastaja tai näyttötutkinnon arvioija), 4 = harjoittelija vai 5 = talkootyön tekijä.
 - Vuokratyötilanteessa työmaalla toimivan käyttäjäyrityksen on toimitettava päätoteuttajalle työmaalla sen lukuun työskentelevien vuokratyöntekijöiden tiedot
- Työmaalla työskentely alkanut
 - Tieto päätoteuttajalta, työnantaja on kuitenkin velvoitettu lain mukaan ilmoittamaan tiedot päätoteuttajalle.
 - Muodossa pppkvvvv
 - On huomattavaa, ettei merkitystä ole sillä, milloin palkka maksetaan vain milloin työ tehdään

- Työmaalla työskentelyn arvioitu päättymispäivä
- Työntekijän tietoja ei ilmoiteta sellaisilta kuukausilta, jolloin hän ei ole tosiasiallisesti työskennellyt työmaalla
- Tehdyt työtunnit ja –päivät
 - Vapaaehtoinen tieto. Voidaan antaa, jos tiedossa
 - Työpäivissä ilmoitetaan, monenako päivänä työntekijä on ollut kyseisen kuukauden aikana työmaalla
 - Työtunneissa ilmoitetaan, montako tuntia työntekijä on ollut yhteensä kyseisen kuukauden aikana työmaalla
- Työnantaja
 - Yritys, joka maksaa työntekijän palkan
 - Ammatinharjoittajan osalta merkitään ammatinharjoittaja
- Työnantajan y-tunnus tai henkilötunnus
 - Jos kotimainen yhteisö y-tunnus on ilmoitettava
- Ulkomainen tunniste
 - Annetaan silloin, jos työnantajalla ei ole suomalaista y-tunnusta
 - Ulkomaiselle yhtiölle voidaan antaa tarvittaessa y-tunnus viranomaisaloitteisesti
- Ulkomaisen tunnuksen tyyppi, etusijajärjestyksessä numeroituna:
 - 1 = Arvonlisäverotunniste (niin sanottu VAT-numero)
 - 2 = Ulkomainen kaupparekisterimerkintää vastaava tunnus
 - 3 = TIN (ulkomailla verotuksessa käytetty numero)
 - 4 = Ulkomainen henkilötunnus
 - Jos arvonlisäverotunnistetta ei ole, annetaan ulkomainen kaupparekisterimerkintää vastaava tunnus. Jollei sitäkään ole, annetaan TIN-tunnus ja vasta viimeisenä vaihtoehtona ulkomainen henkilötunnus
- Työnantajan kotivaltio
 - Merkitään kotivaltion maatunnus. Suomalaisen yhtiön kotipaikaksi FI.
 - Kotivaltion nimi on kirjoitettava jollei sitä löydy maatunnus-listalta
- Työnantajan edustajan nimi on kirjoitettava, jollei sitä löydy maatunnus-listalta
- Työnantajan osoite, ellei edustajaa ole asetettu
- Vuokratyönteettäjän nimi, y-tunnus tai henkilötunnus
- Vuokratyönteettäjän ulkomainen tunniste ja tunnisteen tyyppi
- Vuokratyönteettäjän kotivaltio
- Ei toimintaa työmaakohtaisesti

- Ilmoitetaan, jos 1 = työmaa keskeytynyt tai 2 = työmaa päättynyt
- Ei työntekijäilmoitusta työnantajalta (työnantajan laiminlyönti)
 - Ilmoitetaan 1 = kaikki työntekijätiedot puuttuvat tai 2 = osa työntekijätiedoista puuttuu. (Rakentamispalveluiden tiedonantovelvollisuus, 2014.)

5 KÄYTÄNNÖN ESIMERKKEJÄ ESIIN TULLEISTA ONGELMISTA

5.1 Verohallinnon puhelinpalvelussa usein kysytyjä kysymyksiä

Verohallinnon puhelinpalvelussa työskenteleviä henkilöitä on haastateltu sekä puhelimitse että sähköpostitse. He vastaavat veronumeroita ja rakentamisilmoituksia koskeviin puheluihin sekä kysymyksiin. Veronumeropuheluita tulee paljon, mutta niissä lähinnä tiedustellaan henkilön kuulumista veronumerorekisteriin.

Tyypillisimpiä kysymyksiä, joita tulee puhelinsarjaan:

- Pitääkö ilmoittaa tunti-laskutuksesta jos ei tiedetä lopullista summaa?
- Hyllykalusteiden ym. asennustyö, kuuluuko ilmoittamisvelvollisuuden piiriin?
- Miten jo annettuja ilmoituksia korjataan?

Kysymyksistä suuri osa koskee yksittäisten työtehtävien kuulumisesta ilmoittamisvelvollisuuden piiriin. Myös yhteinen työmaa käsite aiheuttaa kysymyksiä. (Verohallinnon puhelinhaastattelu, 2014.)

Yleisimpiä virheitä ilmoituksissa mitä on Verohallintoon saapunut:

- Yhteystieto-kenttään on merkitty esimerkiksi toimitusjohtajan, jolla ei ole tietoa ilmoituksesta. Ilmoitukseen tulee aina antaa sellaisen henkilön yhteystieto, joka osaa antaa lisätietoa tai selvitystä kyseisestä ilmoituksesta.
- Kohdekuukaudeksi on merkitty se kuukausi, jolloin ilmoitus annetaan. Kohdekuukaudeksi tulee merkitä se kuukausi jolta esimerkiksi työntekijätietoja annetaan.
- Urakasta on ilmoitettu sekä laskutettu että maksettu määrä. Toinen tieto riittää.
- Työntekijöiden työmaalla työskentelyn aika on merkitty väärin. Vain todellinen työskentelyaika merkitään. (Ei siis koko vuotta, ellei työskentely kestä koko vuotta.)

Päätoteuttaja ilmoittaa tietojen puuttumisesta vain, jos tiedot puuttuvat joko kokonaan tai osittain. Varmuuden vuoksi ilmoitusta ei saa tehdä. Työntekijätiedoissa päätoteuttaja on ilmoittaja. Samalta työmaalta ei pitäisi tulla useamman tahon ilmoituksia yhtä aikaa (Verohallinnon puhelinhaastattelu, 2014.)

5.2 SRV:n työnjohtajien haastattelu

Kysymyspatteristo (Liite 1) laadittiin yhteistyössä SRV:n hankintajohtajan sekä turvallisuuspäällikön kanssa. Kysely lähetettiin 18:ta SRV:n ilmoittamisesta vastaavalle henkilölle sähköpostitse. Kyselyllä on tarkoitus selvittää heidän tietämyksensä uudesta ilmoittamisvelvollisuudesta ja mahdollisesta tarpeesta lisäkoulutukseen. Kysymyksistä suurin osa on mallia kyllä/ei, jotta kyselyyn olisi mahdollisimman helppo ja nopea vastata.

5.3 Kyselyn tulokset ja päätelmät

Kysely tiedonantovelvollisuudesta lähetettiin työpäällikön sekä konsernin turvallisuuspäällikön toimesta yhteensä 18:ta ilmoittamisesta vastaavalle henkilölle. Kysely lähetettiin 6.11.2014 ja vastauksien palautuspäivämäärä oli 14.11.2014. Vastauksia kyselyyn saatiin yhteensä 12 kappaletta. Saatujen vastausten perusteella ilmoitusvelvollisuus tunnetaan hyvin SRV:llä, eikä lisäohjaukselle ole tarvetta. Varsinaiset kysymykset koettiin ilmeisen helpoiksi, sillä suurin osa vastasi kaikkiin kysymyksiin täysin oikein, vaikka joukossa oli myös monivalintakysymyksiä. Eniten virheitä oli kysymyksissä 2 (Onko työntekijöiden osoitetietojen antaminen päätoteuttajalle pakollista?) ja 3 (Jos alkuperäinen urakan summa on 10 000 euroa, mutta lopullinen urakkasumma nousee 17 000 euroon mistä hetkestä lukien tiedot on ilmoitettava?) (Liite 1) Kyselyn lopussa oli myös vapaa sana ilmoitusvelvollisuudesta, mutta kukaan vastanneista ei kommentoinut tähän mitään. Olisin toivonut saavani kommentteja, ehkä saatekirjeessä olisi pitänyt kehottaa vastaajia täyttämään myös tähän kohta. Kysymykset ja vastaukset löytyvät liitteestä 2.

6 POHDINTA

Tämän opinnäytetyön päätarkoituksena oli selvittää ilmoitusvelvollisuuden taustoja sekä käytäntöä. Opin itse opinnäytetyötä tehdessäni paljon. Aloittaessani opinnäytetyön tekemistä oli oma tietämykseni tiedonantovelvollisuudesta rakennusallalla vähäinen. Aihe oli kuitenkin ajankohtainen, koska tiedonantovelvollisuus tuli voimaan vasta kesäkuussa ja julkisuudessa on paljon keskustelua ja arvostelua tiedonantovelvollisuutta kohtaan.

Pelkästään kyselyn laatiminen vaati ilmoitusvelvollisuuteen sekä sen ongelmakohtiin perehtymistä. Itseäni motivoi, kun kysely päätettiin lähettää konsernin turvallisuuspäällikön sekä hankintajohtajan kautta myös pääkaupunkiseudulla ilmoittamisesta vastaaville henkilöille. Kyselyn analysointia tehdessäni oli mukava nähdä oman työni konkreettisia tuloksia, koin että kyselystä oli hyötyä niin minulle kuin kyselyyn vastanneille henkilöille.

LÄHTEET

Hakemus progressiivisesta verotuksesta Suomen veroviranomaisille - 75 %:n sääntö. Verohallinto. Luettu 14.8.2014 <http://www.vero.fi>

Jos rakennat esite, Veronumero.fi
<https://www.veronumero.fi/>

Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä. Finlex 2006
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2006/20061233>

Ohje rakennusalan työntekijöille. 2012. Luettu 14.8.2014 http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Veronumero/Veronumero__ohje_rakennusalan_tyontekijo%2820240%29

Opas tiedonantovelvollisuudesta. Veronumero.fi.
<https://www.veronumero.fi/wp-content/uploads/2014/05/Ilmoitusvelvollisuus2.pdf>

Rakentamisen harmaa talous
Tilastonäkemykset rakennusalan harmaan talouden painopistealueista, ilmenemismuodoista ja laskennallisesta laajuudesta, 2010.
<http://web.eduskunta.fi/dman/Document.phx?documentId=ub16910101949498>

Rakennusteollisuus, Rakennusalan harmaan talouden torjunta. Luettu 26.8.2014
<https://www.rakennusteollisuus.fi/Tietoa-alasta/Harmaan-talouden-torjunta/Harmaa-talous-rakennusalalla/>

Rakentamispalveluiden tiedonantovelvollisuus. 2014.
http://www.ecom.fi/wp-content/uploads/2014/06/Rakentamispalveluiden_tiedonantovelvollisuus.pdf

Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus, Verohallinto.
[http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Rakentamiseen_liittyva_tiedonantovelvoll\(27845\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Rakentamiseen_liittyva_tiedonantovelvoll(27845))

Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuudesta, Verohallinnon päätös.
[http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_paatokset/Verohallinnon_paatokset_rakentamiseen_liitt\(31773\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_paatokset/Verohallinnon_paatokset_rakentamiseen_liitt(31773))

Suomen tilaajavastuu Oy, Tilaajavastulaki
<https://www.tilaajavastuu.fi/tilaajavastuulaki/>

Urakka- ja työntekijätietojen ilmoittamisen perusteet, Verohallinnon verkkoseminaari
<http://www.seminaarit.net/verohallinto/rakentamisilmoitukset/kaytannonlaheisesti>

Verohallinnon selvityspyynnöt, Verohallinnon verkkoseminaari
<http://www.seminaarit.net/verohallinto/rakentamisilmoitukset/kaytannonlaheisesti>

LITTEET

Kysymyksiä rakennusalan tiedonantovelvollisuudesta

- 1. Työmaa tekee urakoitsijan kanssa urakan, jonka arvo on alle 15 000 euroa, mutta samaan aikaan sama urakoitsija toimii neljällä SRV:n eri työmaalla, jolloin eri urakoiden kokonaisarvo on yli 100 000 euroa. Kuuluvatko urak-katiedot tiedonantovelvollisuuden piiriin?**

Kyllä / Ei

- 2. Onko työntekijöiden osoitetietojen antaminen päätoteuttajalle pakollista?**

Kyllä / Ei

- 3. Jos alkuperäinen urakan summa on 10 000 euroa, mutta lopullinen urak-kasumma nousee 17 000 euroon mistä hetkestä lukien tiedot on ilmoitetta-va?**

Valitse mielestäsi oikea vaihtoehto:

1=Välittömästi kun tiedetään että 15 000 euron summa tulee ylittymään

2=15 000 euron raja-arvo ylittyy vasta työn aikana, tiedonantovelvollisuus alkaa siitä kuukaudesta kun raja-arvo ylittyy

3=Alkuperäinen summa on 10 000, joten ilmoitusta ei tarvitse tehdä.

- 4. SRV toimii yhteisen rakennustyömaan päätoteuttajana ja koko rakennus-hankkeen arvo ylittää 15 000 euroa. Tarvitseeko SRV:n ilmoittaa aliura-koitsijan työntekijät jos aliurakoitsijan lasku jää alle 15 000 euroa?**

Kyllä / Ei

- 5. Työmaalla jossa SRV toimii päätoteuttajana työskentelee aliurakoitsija jo-ka käyttää vuokratyövoimaa. Tarvitseeko SRV:n ilmoittaa aliurakoitsijan käyttämien vuokratyöntekijöiden tiedot Verohallintoon?**

Kyllä / Ei

- 6. SRV vuokraa työvoimaa kymmenelle työmaalle työvoimanvuokrausta tarjoavalta yritykseltä. Kokonaishinta on 50 000 euroa. Työtä tehdään kymmenellä eri työmaalla, joiden keskimääräinen summa on siten 5000 euroa/työmaa. Tarvitseeko tällaisia urakoita ilmoittaa?**

Valitse mielestäsi oikea vaihtoehto:

1=Ei tarvitse. Työvoimanvuokraus ei kuulu tiedonantovelvollisuuden piiriin.

2=Ei tarvitse, sillä työmaakohtainen summa jää alle 15 000 euron.

3=Kyllä tarvitsee, sillä urakan kokonaishinta (50 000e) ylittää tiedonantovelvollisuuden alarajan.

- 7. Kuuluuko tuntilaskutuksella tehtävät työt ilmoitusvelvollisuuden piiriin?**

Kyllä / Ei

- 8. Koskeeko päätoteuttajan tiedonantovelvollisuus seuraavia suoritteita?**

Laatoitusurakka Kyllä / Ei

Väliovitoimitus Kyllä / Ei

Paalutusurakka materiaaleineen Kyllä / Ei

Telineiden pystytys- ja purku-urakka Kyllä / Ei

Vapaa sana uuteen tiedonantovelvollisuuteen liittyen:

Kysymyksiä rakennusalan tiedonantovelvollisuudesta

- 1. Työmaa tekee urakoitsijan kanssa urakan, jonka arvo on alle 15 000 euroa, mutta samaan aikaan sama urakoitsija toimii neljällä SRV:n eri työmaalla, jolloin eri urakoiden kokonaisarvo on yli 100 000 euroa. Kuuluvatko urakkatiedot tiedonantovelvollisuuden piiriin?**

Kyllä / Ei

VASTAUS: Kyllä. Kun urakkasopimuksen arvo on yli 15.000€, urakkatiedot on ilmoitettava. 100.000€ urakkasopimus ilmoitetaan, vaikka sopimus koskisi 20 eri kiinteistöä ja yksittäisen kiinteistön urakkasumma voi olla alle 15.000€. Urakkatietona kunkin työmaan osalta ilmoitetaan se summa, joka kohdistuu ko. työmaahan (ei 100.000€)

- 2. Onko työntekijöiden osoitetietojen antaminen päätoteuttajalle pakollista?**

Kyllä / Ei

VASTAUS: EI. Työntekijöistä tulee ilmoittaa osoitetiedot Verohallinnolle vain siinä tapauksessa, että heidän kotivaltionsa on joku muu kuin Suomi. Jos kotivaltio on jokin muu kuin Suomi, työntekijästä on annettava osoite Suomessa ja osoite kotivaltiossa.

- 3. Jos alkuperäinen urakan summa on 10 000 euroa, mutta lopullinen urakkasumma nousee 17 000 euroon mistä hetkestä lukien tiedot on ilmoitettava?**

Valitse mielestäsi oikea vaihtoehto:

1=Välittömästi kun tiedetään että 15 000 euron summa tulee ylittymään

2=15 000 euron raja-arvo ylittyy vasta työn aikana, tiedonantovelvollisuus alkaa siitä kuukaudesta kun raja-arvo ylittyy

3=Alkuperäinen summa on 10 000, joten ilmoitusta ei tarvitse tehdä.

VASTAUS: 2. Tiedonantovelvollisuus alkaa siitä hetkestä lukien, kun 15.000€ alaraja ylitetään. Tietoja ei tarvitse ilmoittaa ja korjata taannehtivasti.

2 (3)

4. **SRV toimii yhteisen rakennustyömaan päätoteuttajana ja koko rakennushankkeen arvo ylittää 15 000 euroa. Tarvitseeko SRV:n ilmoittaa aliurakoitsijan työntekijät jos aliurakoitsijan lasku jää alle 15 000 euroa?**

Kyllä / Ei

VASTAUS: KYLLÄ, Rakennuttajan nimeämä päätoteuttaja antaa työntekijäilmoituksen kaikista työmaalla työskentelevistä työntekijöistä, jos työmaa on yhteinen rakennustyömaa ja yhteisen rakennustyömaan koko rakennushankkeen arvo ylittää 15.000€. Merkitystä työntekijätietojen toimittamisessa ei ole sillä, onko yksittäisen urakan arvo alle raja-arvon.

5. **Työmaalla jossa SRV toimii päätoteuttajana työskentelee aliurakoitsija joka käyttää vuokratyövoimaa. Tarvitseeko SRV:n ilmoittaa aliurakoitsijan käyttämien vuokratyöntekijöiden tiedot Verohallintoon?**

Kyllä / Ei

VASTAUS: KYLLÄ. Päätoteuttajan ilmoituksen tulee kattaa kaikki työmaalla työskentelevät henkilöt.

6. **SRV vuokraa työvoimaa kymmenelle työmaalle työvoimanvuokrausta tarjoavalta yritykseltä. Kokonaishinta on 50 000 euroa. Työtä tehdään kymmenellä eri työmaalla, joiden keskimääräinen summa on siten 5000 euroa/työmaa. Tarvitseeko tällaisia urakoita ilmoittaa?**

Valitse mielestäsi oikea vaihtoehto:

1=Ei tarvitse. Työvoimanvuokraus ei kuulu tiedonantovelvollisuuden piiriin.

2=Ei tarvitse, sillä työmaakohtainen summa jää alle 15 000 euron.

3=Kyllä tarvitsee, sillä urakan kokonaishinta (50 000e) ylittää tiedonantovelvollisuuden alarajan.

VASTAUS: Kyllä tarvitsee. Alarajan osalta merkitystä on yksittäisen sopimuksen arvolla. Vaikka työmaakohtainen alaraja jääkin alle 15.000€, tiedot on ilmoit-

tettava, koska sopimuksen määrä, 50.000€ ylittää tiedonantovelvollisuuden alarajan.

3 (3)

7. Kuuluuko tunti-laskutuksella tehtävät työt ilmoitusvelvollisuuden piiriin?

Kyllä / Ei

VASTAUS: KYLLÄ. Tiedonantovelvollisuus koskee myös tunti- ja vuosisopimukseen perustuvia laskutustöitä. Jos tunti-laskutukseen perustuvan työn 15.000€ raja-arvo ylittyy vasta työn aikana, tiedonantovelvollisuus alkaa siitä kuukaudesta, jolloin raja-arvon tiedetään ylittyvän.

8. Koskeeko päätoteuttajan tiedonantovelvollisuus seuraavia suoritteita?

Laatoitusurakka

Kyllä / Ei

VASTAUS: KYLLÄ. Mikäli urakkasumma on yli 15.000€.

Väliovitoimitus

Kyllä / Ei

VASTAUS: EI. Mikäli kyseessä on pelkkä toimitus. Mutta jos väliovet tilataan asennettuna ja yhteisen rakennustyömaan hankearvo ylittää 15.000€. Tulee tiedot ilmoittaa.

Paalutusurakka materiaaleineen

Kyllä / Ei

VASTAUS: KYLLÄ. Mikäli urakan kokonaissumma ylittää 15.000€ raja-arvon.

Telineiden pystytys- ja purku-urakka

Kyllä / Ei

VASTAUS: KYLLÄ. Mikäli urakan kokonaissumma ylittää 15.000€ raja-arvon.